

TURİZM EĞİTİMİ SEMPOZYUMU

Ayhan GÖKDENİZ

3-4 Mayıs günleri 1991 günleri Erdek'te, Uludağ Üniversitesi Balıkesir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, Erdek Kaymaklığı ve Toronto Otel işbirliği ile düzenlenen "ÖRGÜN TURİZM EĞİTİMİ" konulu sempozyum çok sayıda konuşmacı ve dinleyicinin katılımı ile gerçekleştirildi.

3 Mayıs 1991 günü sabah açılış konuşmaları ile başlayan sempozyumda konuşmacılar 1.oturumda "ÖRGÜN TURİZM EĞİTİMİ VEREN KURUMLARININ AMACI", öğleden sonraki 2.oturumda "EĞİTİM ve ÖĞRETİM PROGRAMLARI"nı, 3. oturumda ise "EĞİTİMCİLERİN YETİŞTİRİLMESİ" konularını tartıştılar.

4 Mayıs 1991 günü ise 4. ve son oturumda konuşmacılar

"OKUL-SEKTÖR İŞBİRLİĞİ ve MEZUNLARIN İSTİHDAMI" konularında tebliğlerini sundular.

Yarım saatlik bir aradan sonra "Genel Değerlendirme ve Kapanış" için Uludağ Üniversitesi Balıkesir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Müdürü **Prof.Dr.Necdet HACIOĞLU**, "Sempozyumun Sonuç Önerileri" başlığı altında bir araya topladı.

Sempozyumun ilk açılış konuşmasını yapan Uludağ Üniversitesi Balıkesir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Müdürü **Prof.Dr.Necdet HACIOĞLU**, son yıllarda çok hızlı bir gelişim süreci içine giren turizmde artık iki sorunun konuşulmaya başlandığını, bunların da eğitilmiş personel yetersizliği ve tanıtım-pazarlama so-

runu olduğunu söyledi. Hacıoğlu 1990 yılından itibaren sektörün bir duraklama devresine girdiğini, çok güzel ve yeterli sayıda işletme olmasına karşın bu tesislerde eğitilmiş personel olmamasının sorunun ana nedenlerinden biri olduğunu kaydetti.

Ülkemizde 60 bin personel açığı olduğunun tesbit edildiğini de vurgulayan Hacıoğlu, "180 bin belgeli yatağa sahip sektör için bu açık gözardı edilmeyecek bir sorundur" diye konuştu.

Ülkemizde örgün turizm eğitimin devlet ve özel sektör tarafından sadece ismi hatırlanan kuruluşlar olduğuna dikkat çeken Hacıoğlu, turizm eğitimi veren okullardan mezun olanların ucuz işgücü olarak görülmemesi gerektiğini belirterek acil çözümler bulunmasını önerdi.

Prof.Dr.Necdet HACIOĞLU'nun konuşmasının ardından Uludağ Üniversitesi Rektörü **Prof.Dr.Nihat BALKIR** "Eğitimsizlik turizmin önemini kavranmasına en büyük engeldir" diyerek sektörün eğitilmiş personel açığına bir çözüm bulunabileceğini vurguladı. Balkır, "ama öncelikle sektörün bizden nasıl eğitilmiş personel modeli istediğini bilmemiz gerekir" diyerek, "amacımız ve idealimiz turizm sektöründe görev alan elemanların yetişmiş kişiler

olmasının sağlanmasıdır ve bizler buradan yola çıkarak sonuca ulaşmaya çalışıyoruz" dedi.

Prof.Dr.Nihat BALKIR, 4 yıllık lisans eğitimi veren Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokullarının ders programlarının değiştirilerek sektörün ihtiyaçlarına ve günün koşullarına cevap verebilecek düzeye getirileceğini de vurgulayarak, yabancı dilin önemine değindi.

Daha sonra Balıkesir Valisi **Kemal ESENSOY**, "Turizmimiz bugün duraklama noktasındadır. Bunda bilinçsiz yapılaşma ve çevre kirliliğinin rolü büyüktür" diyerek turizmde bir devlet politikasının şart olduğunu söyledi. Vali **ESENSOY**, "Yeşil alanların ve doğa güzelliklerin katledilmesi, atıkların gelişigüzel çevreye veya denize atılması doğal dengeyi bozduğu gibi, turizmi de olumsuz yönde etkilemektedir. Turizmde tepeden aşağıya gelmez, aşağıdan yukarı çıkarılır. Bunun içinde aileden ve okuldan itibaren turizm eğitiminin kademeli bir şekilde yapılması şarttır" dedi.

Uludağ Üniversitesi Rektör Yardımcısı **Prof.Dr.Asım YÜCEL**'in yönettiği 1.oturumda konuşmacılar "Örgün Turizm Eğitimi Veren Kurumların Amacı" üzerinde tebliğlerin sundular.

Hacettepe Üniversitesi Ankara Meslek Yüksekokulu Müdürü **Prof.Dr.Doğan TUNCER** turizm eğitimi veren kurumların öğrenci kontenjanlarının yüksek olduğunu vurgulayarak, sonuçta sağlıklı ve iyi bir eğitim verilmediğini, bunun eğitim sisteminden kaynaklandığını belirtti.

Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğretim üyesi

Prof.Dr.Alp TİMUR, Türkiye'de uzun yıllardan beri turizm eğitiminin sürdüğünü fakat bazı sorunların hala çözülemediğini ve bu sorunların en önemlisinin yeterli düzeyde ve kapasitede öğretim elamanı bulunamamasının varlığıdır diyerek, eğitimcilerle sektörde çalışanlar arasında kopukluğun giderilmesini önerdi.

Milli Eğitim Bakanlığı Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürü **Cahit ÖZGİRAY**, daha ziyade Bakanlığınca bağlı olarak eğitim ve öğretim veren Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liselerinin sayıları, faaliyet alanları ve aktiviteleri üzerinde durdu.

Turizm Bakanlığı, Turizm Eğitim Genel Müdür Yardımcısı **Orhan KALKAN**, yine Bakanlığınca bağlı olarak faaliyet gösteren TUGEV, TUREM ve OTEM'lerin eğitim ve öğretim programları, verdiği mezunlar ve istihdam alanları konularında görüş bildirdi.

Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğretim üyesi **Prof.Dr.Alp TİMUR**'un yönettiği 2.oturumda konuşmacılar "ÖRGÜN TURİZM EĞİTİM VEREN KURUMLARIN EĞİTİM ve ÖĞRETİM PROGRAMLARI" üzerinde tartıştılar. İlk konuşmacı olan Dokuz Eylül Üniversitesi Aydın Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Müdürü **Prof.Dr.Hasan Z.DOĞAN**, 4 yıllık lisans eğitimi veren yüksekokullarla 2 yıllık önlisans eğitimi veren meslek yüksekokullarının ders programlarının çakıştığını, öğretim elmanı açığının had safhaya ulaştığını, fazla öğrenci alımıyla istenilen ölçülerde eğitim ve öğretim yapılamadığını,

sektörün stajyer öğrenciyi ucuz işgücü olarak değerlendirdiğini, lisans eğitimi alan yüksekokul öğrencilerinin yönetici adayları olmayacaklarını ve herhangi bir yasal yaptırım olmadığı için açıkta kaldıklarını vurguladı.

Akdeniz Üniversitesi Antalya Meslek Yüksekokulu öğretim görevlisi **Çiğdem SATIR**, önlisans eğitimi veren Meslek Yüksekokullarının ders programlarının artırılması ve branş derslerine ağırlık verilmesini, bundan sonra açılacak meslek yüksekokullarının turizmde öncelikli yörelerde açılmasının zorunluluğuna değindi.

Çukurova Üniversitesi Mersin Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu öğretim görevlisi **Şule ÇETİN**, lisans eğitimi veren Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokullarında artık branşlaşmaya gidilmesi gerektiğini ve sektörde konaklama işletmelerinde yokluğu çekilen mutfak personeli eğitimine ağırlık verilmesi gerektiğini vurguladı.

2.oturumun son konuşmasını yapan Nevşehir Anadolu Otelcilik Turizm Meslek Lisesi öğretmeni Hüseyin SEL ise, sektörde uygulanan ücret politikasını eleştirerek konuya acil çözümler bulunmasını ve sektör içindeki personel istikrarsızlığının kısa dönem içerisinde giderilmesi gerektiğini vurguladı.

Oturum başkanlığını Hacettepe Üniversitesi Ankara Meslek Yüksekokulu Müdürü **Pof.Dr.Doğan TUNCER**'in yaptığı öğleden sonraki 3.oturumda konuşmacılar "EĞİTİCİLERİN YETİŞTİRİLMESİ" üzerinde durdular. İlk konuşmayı yapan Akdeniz Üniversitesi Antalya Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik

Yüksekokulu öğretim üyesi **Doç.Dr.Cemil BOYACI**, TUSIAD'ın "21. Yüzyıla Doğru Türkiye" raporunda rekabet gücüne göre ilk 16 sektör içinde birinci sırayı turizm sektörünün alacağını belirterek turizme gereken önemin verilmesi gerektiğini belirtti. Bunun için de ilk şartın öğrencileri yetiştirecek eğiticilerin yetiştirilmesi sorunu olduğunu ve eğiticilerin sayısının artırılmasının zorunluluğuna değindi.

Kemer Otelcilik ve Turizm Eğitim Merkezi Müdürü **Avni AKER** ise, eğiticilerin yetiştirilmesinde eğitim gezileri, yurtdışı gezi ve staj imkanları ve yabancı dilin önemi gibi konuların asılması gerektiğini vurgulayarak sektör-okul işbirliğinin sağlanmasını istedi.

4 Mayıs 1991 günü oturma başkanlığını Uludağ Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Dekanı **Prof.Dr.Orhan SEKENDİZ**'in yaptığı son oturumda konuşmacılar "OKUL-SEKTÖR İŞBİRLİĞİ ve MEZUNLARIN İSTİHDAMI" üzerinde tartışılar.

Oturumda ilk konuşmayı yapan Akdeniz Üniversitesi Antalya Meslek Yüksekokulu Müdürü **Prof.Dr.Bekir ÖZER**, turizme bilimsel bir biçimde yaklaşılması gerektiğini, bununda eğitilmiş insan potansiyeli ile gerçekleştirileceğini öne sürdü. Okullarda eğitimin teorikten çok uygulamalı olarak verilmesi gerektiğinin yararına dikkat çeken **ÖZER**, "Uygulama ağırlıklı ders programlarıyla yeterli teknolojik bilgi birikimine sahip, üstün becerikli kalifiye insan gücünü yetiştirmeyi hedefleyen Meslek Yüksek Okulları, ülkemizin dünya pazarında rekabet şansını artıracak eğitim kurumları olarak yerini almak-

tadır" dedi.

Akdeniz Üniversitesi Antalya Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu öğretim üyesi **Doç.Dr.Ahmet AKTAŞ** ise, turizm sektöründe çalışanların büyük bir bölümünün turizm eğitimi almadığını söyledi. Turizm eğitimi veren birçok kurumun çeşitli eksikleri bulunduğunu ifade eden AKTAŞ, okul-sektör arasındaki kopukluğun yöneticilerden kaynaklandığını belirtti.

Güney Marmara Otelciler ve İşletmeciler Birliği (GÜNTOB) Başkanı **Ferruh ULUKARDEŞLER**, okul-sektör arasındaki sorunların turizm eğitimi veren kurumların kendi içinde bir uyum sağlayamamasından kaynaklandığını söyledi. Turistik otelciler olarak birçok sorunlarının bulunduğunu, bunların bilinmesine karşın sahip çıkılmadığını vurgulayan **ULUKARDEŞLER**, "Otelciler Birliği Kanunu" nun bir an önce meclisten geçirilmesini istedi.

Turizm konusunda bir tek Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği "TURSAB"ın kanunla kurulduğunu kaydeden **ULUKARDEŞLER**, "TURSAB, kanunu olduğu için çok avantajlı. Bizim kanunumuzun çıkmasından sonra bizde bundan yararlanacağız. Kanunumuz olmadığı için Dünya Otelciler Birliği'ne üye olamadık. Arnavutluk'un bile üye olduğu birliğe bir tek biz üye değiliz" dedi.

Staj sorunları ve mezunların istihdamı konusuna değinen Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi öğretim üyesi **Yrd.Doç.Dündar DENİZER**, her yıl verilen 100 mezundan 2'sinin öğretmen olduğunu, diğerlerinin sektörde çalışması gerekirken sektörden kaçtıklarını

belirtti.

Sempozyumun ve oturumun son konuşmacısı ise Uludağ Üniversitesi Balıkesir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Araştırma Görevlisi **Ayhan GÖKDENİZ**'di. Gökdeniz, yüksek öğrenim staj yönetmeliğine benzer bir düzenlemenin 3308 sayılı "Çıracılık ve Mesleki Eğitim Yasası" gibi yasalaştırılması gerektiğini, stajların öğretim elemanı azlığı nedeniyle denetlenemediğini, stajyer öğrencinin çok ağır koşullarda ve çok cüzi ücretlerle çalıştırıldığını belirtti. Çözüm önerileri olarak yüksekokul staj yönetmeliğinin değiştirilmesini, stajyer öğrencilerin "Potansiyel Yönetici Adayı" olarak staja gönderilmelerini, okul-sektör işbirliğinin artırılmasını ve sağlam protokollar imzalanmasını, sektördeki yöneticilerin yüksekokullarda, yüksekokullardaki öğretim elemanlarının da sektörde çalışmalarının sağlanması gerektiğini vurguladı.

Oturumun bitmesi ile "GENEL DEĞERLENDİRME ve KAPANIŞ" için yarım saatlik bir aradan sonra Uludağ Üniversitesi Balıkesir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Müdürü **Prof.Dr.Necdet HACIOĞLU**, oturumlardaki konuşmacıların görüş ve önerilerinin dikkate alınacağını, değerlendirileceğini ve bir öneri paketi halinde ilgili üst mercilere iletileceğini belirtti.